

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220200648
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2220200648.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: N. U., narodený X.X.XXXX, trvale bytom H. M. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 850/41, Dunajská Streda, dieťa rodičov: matka Y. U., rod. R., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom H. M. XXX, zastúpená: JUDr. Ernest Csonga, advokát, so sídlom Jesenského 50126/13A, Dunajská Streda, otec V. U., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, Q., zastúpený: JUDr. Alexander Kuchárik, advokát, so sídlom Hollého 11, Levice, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/7/2020-415 zo dňa 30.11.2020 vo výroku VIII. a o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/7/2020-415 zo dňa 30.11.2020 vo výrokoch II., III., IV., V., takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., V. **p o t v r d z u j e**.
- II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku VIII. **m e n í tak**, že štátu sa nepriznáva voči matke náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie vo výške 426,96 eur.
- III. Žiaden z účastníkov **n e m á nárok** na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo navrhovateľa: V. U., nar. XX.XX.XXXX a jeho manželky: Y. U., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 20.08.2016 pred Matričným úradom Želiezovce, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Želiezovce, vo zväzku 16, ročník 2016, strana 121, pod por. č. 20, rozviedol, výrokom II. zveril maloletého N. U., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia, výrokom III. rozhodol, že otec maloletého je povinný platiť výživné na maloletého N. mesačne v sume 150,- eur, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, výrokom IV. rozhodol, že otec maloletého je oprávnený stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v utorok a vo štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárný týždeň od piatka od 17:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ho aj v dohodnutý čas prinesie naspäť a odovzdá ho matke, otec je oprávnený stretávať sa s maloletým počas Vianočných sviatkov každý nepárný rok od 24.12. od 10:00 hod. do 25.12. do 18:00 hod. a každý párný rok od 31.12. od 10:00 hod. do 01.01. do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ho aj v dohodnutý čas prinesie naspäť a odovzdá ho matke, otec maloletého je oprávnený stretávať sa s maloletým počas Veľkonočných sviatkov každý párný rok od Veľkého piatku od 10:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska

matky a tam ho aj v dohodnutý čas prinesie naspäť a odovzdá ho matke, otec maloletého je oprávnený stretávať sa s maloletým počas letných prázdnin každý prvý a druhý júlový týždeň od pondelka od 10:00 hod. do nedele 18:00 hod. a každý prvý a druhý augustový týždeň od pondelka od 10:00 hod. do nedele 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ho aj v dohodnutý čas prinesie naspäť a odovzdá ho matke, výrokom V. uložil matke maloletého povinnosť dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené ho odovzdať otcovi maloletého v mieste ich bydliska, výrokom VI. rozhodol, že v prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať a poskytnúť si náhradný termín, výrokom VII. uložil rodičom maloletého dieťaťa výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať, vyrovnania sa so svojimi minulými konfliktami ako aj s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom VIII. uložil manželke navrhovateľa (matke maloletého dieťaťa) povinnosť zaplatiť tunajšiemu súdu na trovách štátu sumu 426,96 eur, do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom IX. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Vo vzťahu k zvereniu maloletého do osobnej starostlivosti niektorému z rodičov vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že je v záujme maloletého a jeho ďalšieho zdravého vývinu zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky, čím dieťa získa stabilitu vo výchovnom prostredí, keďže s poukazom aj na závery znaleckého dokazovania z psychologického hľadiska bola osobnosť matky i výchovné prostredie u matky vyhodnotené ako vhodnejšie pre osobnú starostlivosť o maloletého. Osobnosť matky z psychologického hľadiska bola vyhodnotená ako vhodnejšia pre osobnú starostlivosť o maloletého, u otca sa vyšetrovaním potvrdili negatívnejšie osobnostné črty. Súčasné striedanie výchovných prostredí a i prípadné striedanie predškolských zariadení v prípade striedavej osobnej starostlivosti by pre maloletého nebolo vhodné. Všeobecná adaptačná kapacita maloletého bola vyhodnotená ako primeraná, avšak v situácii záťaž táto má tendenciu klesnúť, resp. môže aj zlyhávať. Súčasne na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti nie sú splnené podmienky ustanovené v Zákone o rodine, keď rodičia spolu nie sú schopní konštruktívne komunikovať. Súčasný model stretávania ako bol nastavený rozsudkom upravujúcim práva a povinnosti rodičov na čas do rozvodu (sp. zn. 15P/9/2020) vychádzal z toho, aby maloletý nebol odtrhnutý a izolovaný od jedného z rodičov vzhľadom na jeho vek i na skutočnosť, že až do februára 2020 žili spoločne v jednej domácnosti, pričom zmena prostredia a náhle odlúčenie od matky bolo pre maloletého traumatizujúce. Z obsahu znaleckého posudku vyplynulo, že nepochybne maloletý má k oboom rodičom vytvorený pozitívny vzťah motivovaný čistou detskou láskou k rodičovi, isté manipulačné snahy boli zistené zo strany oboch rodičov. Súd prvej inštancie zisťoval i názor maloletého primerane jeho veku, pričom zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že maloletý verbalizoval záujem byť viac času v domácnosti matky, vzhľadom však k jeho veku a vnímaniu nevedel povedať, koľko času by chcel tráviť s otcom. Kolízny opatrovník taktiež navrhol maloletého zveriť matke za súčasnej úpravy širšieho styku s otcom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia súd prvej inštancie maloletého zveril do osobnej starostlivosti matke.

3. Vo vzťahu k zastupovaniu a spravovaniu majetku maloletého vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že o oprávnení oboch rodičov maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok rozhodol preto, že nevidel dôvod na viazanie tohto oprávnenia len na jedného z rodičov. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, tzn. aj v prípade, že maloleté dieťa je zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bude na maloleté dieťa platiť výživné. Maloletý môže byť zastúpený ktorýmkoľvek z rodičov a každý z nich môže maloletého zastúpiť samostatne, pričom zásadne nie je potrebné, aby rodičia konali spoločne. Rodičia sú povinní sa dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv. Pokiaľ dôjde k nezhode rodičov v podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, rozhodne o danej spornej podstatnej veci súd na návrh niektorého z rodičov.

4. Vo vzťahu k určeniu výživného vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že sumu výživného 150 eur považoval za primeranú a dôvodnú. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že matka mala na maloletého výdavky približne 310 eur mesačne, ktoré zahŕňajú hygienu 60 eur, stravu 160 eur, oblečenie 50 eur, ostatné (lieky, hračky a pod.) 40 eur. Matka nepracuje, poberá len prídavok na dieťa, finančne ju podporujú rodičia, keďže nemá príjem, neprispieva im na chod domácnosti, snaží sa nájsť si prácu. Matka inú vyživovaciu povinnosť nemá. Vykonaným dokazovaním bol zistený

aktuálny príjem otca vo výške cca 789,98 eur mesačne, inak je nemajetný, inú vyživovaciu povinnosť nemá, rodičom prispieva na bývanie sumou 100 eur mesačne, platí elektrinu 30 eur mesačne, uhrádza výdavky spojené s bytom v BSM. Súd prvej inštancie pri zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že je v súlade s odôvodnenými potrebami maloletého určiť výživnú sumou 150 eur mesačne, čo je v otcových možnostiach a schopnostiach, bez potenciálneho ohrozenia jeho vlastnej výživy a existencie a zodpovedá to i rozhodovacej súdnej praxi, kde je možné postihnúť príjem povinného rodiča do výšky v rozmedzí 20% až 30%.

5. Vo vzťahu k úprave styku vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že prihliadal na najlepší záujem maloletého a na jeho pozitívnu citovú väzbu k otcovi i na otcom deklarovaný a znaleckým dokazovaním potvrdený pozitívny emočný vzťah otca k maloletému. Súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletým tak, že tento sa bude realizovať každý páry týždeň v utorok a vo štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepáry týždeň od piatka od 17:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ho aj v dohodnutý čas prinesie naspäť a odovzdá ho matke. Podrobne súd prvej inštancie určil styk i počas letných prázdnin, počas vianočných a veľkonočných sviatkov, aby bolo zamedzené nezhodám a konfliktným situáciám. Práve takýmto nastavením styku maloletého s otcom súd prvej inštancie sledoval naplnenie práva maloletého na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a rešpektovanie práva maloletého na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

6. Vo vzťahu k náhrade trov konania štátu vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že suma 426,96 eur, ktorú uložil matke zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, zodpovedá polovici nákladov na znalecký posudok. Z predavku otca v sume 600 eur bola znalkyni vyplatená suma 426,96 eur, druhá polovica pripadajúca na matku bola znalkyni uhradená zo štátnych rozpočtových prostriedkov, teda matka je v konečnom dôsledku povinná nahradiť štátu sumu 426,96 eur, ktorú za ňu štát vyplatil znalkyni.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výroku VIII. podala odvolanie matka. V odvolaní uviedla, že uznesením č. k. 15P/7/2020-271 zo dňa 16.7.2020 súd prvej inštancie priznal matke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Od času podania návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov sa jej majetkové pomery nezmenili, ku dňu podania odvolania je nezamestnaná a pri každodenných výdavkoch odkázaná na pomoc rodičov. V priebehu súdneho konania súd prvej inštancie neskúmal a neriešil otázku zmeny majetkových pomerov na jej strane, nezaoberal sa vo svojom rozhodnutí, z akého dôvodu ju zaväzuje na zaplatenie predmetných trov dôkazu napriek jeho predchádzajúcemu rozhodnutiu, ktorým ju od súdnych poplatkov a trov dôkazu oslobodil. Matka žiadala, aby súd využil v jej prospech inštitút zmiernenia tvrdości zákona, ktorým je moderačné právo súdu a aby upravil neprimeranosť a prílišnú tvrdosť zákona, nakoľko v porovnaní s otcom, ktorý je zamestnaný a solventný, ona je odkázaná pri svojich každodenných nákladoch a pri nákladoch na maloletého na pomoc svojich rodičov. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku VIII., ktorým zaviazal matku k povinnosti zaplatiť trovy štátu v sume 426,96 eur, zrušil.

8. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že matka so znaleckým dokazovaním súhlasila a bola oboznámená s trovami štátu. Od času podania návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov sa pomery matky zmenili. Byt, v ktorom spolu bývali v N. E., sa v priebehu mesiaca január - február 2021 predal, matka mala v priebehu mesiaca február 2021 nastúpiť do nového zamestnania. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku VIII. potvrdil.

9. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že byt v BSM predali v priebehu mesiacov január - február 2021, pričom výťažok z predmetného bytu sa v plnej miere použil na vyplatenie hypotekárneho úveru v banke. Matka prijala prácu na živnosť od 23.2.2021, nakoľko však pracuje len veľmi krátko, nevie ustáliť svoj príjem.

10. K vyjadreniu matky k vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že predmetný byt sa predal a z predaja bytu neostal žiaden príjem. V čase nariadenia znaleckého dokazovania otec uhradil všetky poplatky spojené s užívaním bytu a s hypotekárnym úverom. Matka nastúpila do zamestnania a jej finančné možnosti jej dovoľujú uhradiť trovy štátu.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výroku II., III., IV., V. podal odvolanie otec z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že s názorom vyplývajúcim zo znaleckého posudku nesúhlasí z dôvodu, že už od mája 2020 funguje u oboch rodičov striedavá starostlivosť v dvojtýždňových intervaloch, neskôr v týždňových intervaloch a po pojednávaní konanom dňa 30.11.2020 opäť v dvojtýždňových intervaloch. Maloletý tak trávi dostatok času u oboch rodičov, vytvára si plnohodnotný vzťah a s matkou, aj s otcom, pričom s otcom pri intenzite stretávania tak, ako je navrhnutý v rozsudku, by si nemohol vytvoriť plnohodnotný vzťah. Otec sa dokáže postarať o maloletého, zabezpečiť mu potrebný vývoj, sociálne zázemie, dostatok stravy pozostávajúcej z všetkých potrebných látok, ktoré maloletého organizmus potrebuje. Otec má zamestnanie, čo sa o matke povedať nedá. Otec pravidelne matke finančne prispieva na stravu maloletého, alebo im urobí nákup potravín. Práve odlúčenie maloletého od otca v zmysle rozsudku by mohlo mať negatívny vplyv na psychiku a správanie maloletého a jeho celkové chápanie situácie, nakoľko po toľkých mesiacoch si maloletý už na tento model absolútne zvykol a je rád tak v jednom, ako aj v druhom prostredí. Rozsudok súdu prvej inštancie vychádza tak zo svedeckých výpovedí, ako aj záverov znaleckého posudku, čo ale neodzrkadľuje aktuálny stav maloletého a jeho spôsobu výchovy u oboch rodičov. Nie je možné súhlasiť ani s ustanovenou výškou výživného na maloletého v sume 150 eur mesačne. Otec poctivo chodí do zamestnania, našiel si nové zamestnanie aj v mieste bydliska, aj počas trvania pandémie, čo sa však o matke povedať nedá. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., V. zmenil tak, že maloletého zverí do osobnej striedavej starostlivosti oboch rodičov tak, že každý z rodičov je povinný zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého striedavo v dvojtýždňových intervaloch s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, výživné na maloletého neurčil, upravil styk matky s maloletým počas zimných prázdnin každý nepárny rok od 23.12. od 10.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. a každý párný rok od 29.12. od 18.00 hod. do 05.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod., každý párný rok počas veľkonočných prázdnin od Veľkonočného piatka od 10.00 hod. do utorku nasledujúceho po Veľkonočnom pondelku do 18.00 hod., upravil styk otca s maloletým počas zimných prázdnin každý párný rok od 23.12. od 10.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 29.12. od 18.00 hod. do 05.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod., každý nepárny rok počas veľkonočných prázdnin od Veľkonočného piatka od 10.00 hod. do utorku nasledujúceho po Veľkonočnom pondelku do 18.00 hod..

12. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. V odvolaní uviedol, že v záujme maloletého navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

13. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že striedavá starostlivosť je vynútená, zohľadňuje len status quo do doby, než nadobudne právoplatnosť posledné rozhodnutie vo veci samej, aby sa predišlo prípadným konfliktom. Otec sa vo svojom odvolaní nevysporiadal so skutočnosťou, že želaním maloletého bolo, aby bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Rozhodnutie súdu, v ktorom rešpektoval vôľu maloletého, považuje matka za správne a súladné so znením Zákona o rodine. Matka skonštatovala, že medzi rodičmi prevláda konfliktná a problémová komunikácia dlhodobo, v konečnom dôsledku odovzdávanie maloletého prebieha v dôsledku zlých skúseností z minulosti v sprievode príslušníkov policajného zboru, čo je z dlhodobého aspektu neudržateľné. S ustálením výšky výživného v sume 150 eur mesačne otec nesúhlasí s odôvodnením, že v porovnaní s matkou on pracuje, keď z uvedeného tvrdenia nie je celkom jasné, z akého dôvodu nesúhlasí otec s výškou výživného. Matka si dlhodobo hľadala prácu, o čom svedčí fakt, že bola evidovaným uchádzačom o zamestnanie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Aktuálne si matka požiadala o vydanie živnostenského oprávnenia. S prihliadnutím na vek maloletého považuje matka navrhovanú výšku výživného za opodstatnenú. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., V. potvrdil.

14. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že kolízny opatrovník zjavne nepozná skutkový stav, ktorý pretrváva medzi rodičmi odo dňa rozvodu manželstva a ani starostlivosť o maloletého, ktorú v prevažnej miere vykonáva otec už niekoľko mesiacov.

15. K vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že práve matka bola iniciátorom v pokračovaní striedavej starostlivosti, nakoľko si našla nové zamestnanie na smeny a potrebuje sa cez týždeň vyspať, teda maloletý je celý týždeň v domácnosti otca, ktorý ho v piatok poobede alebo v sobotu ráno odvezie k matke a príde si pre neho buď v nedeľu vo večerných hodinách alebo v pondelok ráno. Maloletý bol v domácnosti otca v priebehu mesiaca február 2021 v kuse 3 týždne bez toho, aby ho matka navštívila, prišla si pre neho, či ho otec zobral k matke. Otec na maloletom

nebadá žiadnu psychickú ujmu. Práve naopak, maloletý je spokojný, vyrovnaný, je o neho v každom smere postarané. Otec platí mesačne výživné na maloletého vo výške 150 eur, avšak maloletý trávi väčšinu času v domácnosti otca. Maloletý mal v čase vyhotovovania znaleckého posudku 4 roky, čo je vek, keď stále nevie posúdiť, kde a u koho naozaj chce byť, v ktorej domácnosti mu je lepšie, či mu striedavá starostlivosť vyhovuje. V pokračovaní striedavej starostlivosti nebráni ani tá skutočnosť, že by medzi rodičmi mala byť veľká vzdialenosť, otec sa presťahoval do Q. a matka naďalej býva vo H. M.. Čo sa týka stanovenia výživného vo výške 150 eur, otec sa nebráni povinnosti platiť výživné na maloletého, avšak nie v prípade, keď väčšinu času trávi v domácnosti otca a k matke chodí len na víkendy, aj to nie každý víkend. Otec sa o maloletého plnohodnotne stará, pravidelne mu nakupuje oblečenie, pestrú stravu, chodí s ním na ihrisko, na prechádzky, ak to pandemická situácia povoľuje. Tvrdenia matky sú účelové a situácia je úplne iná, ako uvádza v jej vyjadrení. Otec zotrval na odvolacom návrhu.

16. K vyjadreniu otca k vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že maloletý bol u otca od 17.3.2021 do 27.3.2021 práve kvôli požiadavke otca, nakoľko otec oslavoval narodeniny a chcel, aby bol maloletý prítomný na jeho oslave. Od vydania rozsudku otec zaplatil výživné vo výške 150 eur len v marci 2021, pričom sa vyjadril, že výživné platiť nevie. Maloletý má u matky všetko, čo je pre neho potrebné, dôležité a nevyhnutné na riadnu výchovu a starostlivosť. Matka nepovažuje za dôležité reagovať na všetky argumenty otca, ktoré nie sú ničím podložené a zámerne interpretované účelovo.

17. K vyjadreniu matky k vyjadreniu otca k vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že maloletý bol od februára 2021 u otca od 15.2. do 26.2., od 2.3. do 12.3., od 17.3. do 27.3., od 29.3. do 3.4., od 7.4. do 17.4., od 21.4. do 7.5., z čoho je zrejmé, že v domácnosti otca trávi viac času. Otec uhrádza výživné pravidelne, otcova matka a sestra kupujú maloletému pravidelne oblečenie, topánky. Tvrdenia matky sú účelové a situácia je úplne iná ako uvádza matka vo vyjadrení. Otec sa s matkou nevie dohodnúť ani len na škôlke. Otec sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenými subjektami - účastníkmi (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III., IV., V. (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a odvolanie matky je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku VIII. (§ 388 Civilného sporového poriadku).

19. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvoze manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z ich manželstva na čas po rozvoze. Už právoplatnými výroky rozsudku súdu prvej inštancie (§ 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie manželstvo rodičov rozviedol a rodičom uložil výchovné opatrenie. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, o výživnom a o úprave styku otca s maloletým. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody otca predstreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvoze rodičov spôsobom určeným súdom prvej inštancie.

20. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvede rodičov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v napadnutých výrokoch, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvede odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

21. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku napadnutého vo výrokoch o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, o určení výživného, o úprave styku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok vo všetkých napadnutých výrokoch riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie.

22. Podľa § 24 ods. 1 Zákon o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvede, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

23. Podľa § 24 ods. 4 Zákon o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. Podľa § 28 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa (ods. 1). Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa (ods. 2).

25. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne tak, ako to predpokladá Čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. V konaniach, kde sa rozhoduje o výkone rodičovských práv a povinností, konať v záujme dieťaťa znamená brať do úvahy najmä napĺňanie jeho potrieb, istoty, spokojnosti, bezpečia, vyplývajúce z citových väzieb a vzťahu dieťaťa k obom rodičom.

26. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že pri rozhodovaní o zabezpečovaní starostlivosti maloletému dieťaťu je súd povinný rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Do práva rodiča výchovne pôsobiť na dieťa možno obmedzujúco zasiahnuť len vtedy, ak na to existujú dôvody, ktoré by mohli viesť k pozastaveniu, obmedzeniu alebo pozbaveniu výkonu rodičovských práv. Spôsobilosť rodičov dieťa vychovávať nie je daná len ich hmotnými podmienkami, ale aj ich prístupom

k právam druhého rodiča a k právu dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem dieťaťa, ktorý však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia.

27. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že je v najlepšom záujme maloletého a súčasne najoptimálnejším riešením zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky. Otec navrhoval zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti, alternatívne do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, matka navrhovala zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloletého a majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletého, obaja rodičia majú k maloletému pozitívny vzťah. Maloletý je v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov na základe rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 15P/9/2020-163 zo dňa 22.5.2020, pričom podľa otca si maloletý na tento model osobnej starostlivosti zvykol a podľa matky je striedavá osobná starostlivosť vynútená do doby, než bude právoplatné posledné rozhodnutie vo veci samej, aby sa predišlo k prípadným konfliktom. Podľa záverov znaleckého dokazovania nie je pre maloletého striedavá osobná starostlivosť vhodná, nakoľko na strane otca boli zistené výrazné negatívne osobnostné charakteristiky a nakoľko medzi rodičmi prevláda konfliktná, negatívna komunikácia. Z psychologického vyšetrenia znalkyne vyplynulo, že matka má z psychologického hľadiska lepšie predpoklady na výchovu maloletého. Tiež z psychologického vyšetrenia znalkyne vyplynulo, že maloletý opakovane verbalizoval, že by chcel viac času stráviť v domácnosti matky. Striedavá osobná starostlivosť podľa záverov znaleckého dokazovania neplní svoj účel, pretože aktuálnu rodinnú situáciu maloletý vníma ťaživo, nechápe prečo boli narušené pocity bezpečia a istoty, sám manifestuje konflikty v rodine, a preto dochádza u neho k výkyvom nálad a neistote. Maloletému chýba pocit stáleho domova, pričom možná prítomnosť manipulatívnych tendencií zo strany oboch rodičov negatívne vplýva na psychické prežívanie maloletého. Aj kolízny opatrovník odporučil maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky. Zachovanie striedavej osobnej starostlivosti o maloletého tiež odvolací súd považuje za nevyhovujúce v tejto situácii. Súd prvej inštancie správne zobral do úvahy potrebu stabilizácie rodinného prostredia maloletého v nadväznosti na zmenu existujúceho modelu striedavej starostlivosti o maloletého a nevyhnutnosť nastolenia pocitu bezpečia, pochopenia a vyrovnanosti do života maloletého. Odvolací súd nemá žiadne pochybnosti o vhodnosti súdom prvej inštancie zvoleného výchovného prostredia pre maloletého u matky, keď súd pri svojich úvahách sledoval najmä záujem maloletého a predovšetkým stálosť výchovného prostredia. Zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky súd prvej inštancie nepochybil a odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie preskúmaného rozsudku o tejto otázke.

28. Pokiaľ ide o odvolacie námietky otca vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, tieto považoval odvolací súd za neopodstatnené. Otec namietal, že so závermi znaleckého dokazovania nesúhlasí, keďže striedavá osobná starostlivosť funguje, on sa vie o maloletého postarať, zabezpečiť mu potrebný vývoj, sociálne zázemie a maloletý si na tento model starostlivosti zvykol. V súvislosti s uvedenou námietkou otca o nesprávnosti záverov znaleckého dokazovania odvolací súd v rovine vyhodnotenia znaleckého dokazovania poukazuje primerane a podporne na to, že podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 191 Civilného sporového poriadku) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré účastníci vnímajú svojimi zmyslami. Znalkyňa v prejednávanej veci tak vychádzala z vyhodnotenia psychologického vyšetrenia účastníkov konania prostredníctvom psychodiagnostických metód, lebo v danom prípade bolo potrebné zistiť, ktoré výchovné prostredie je najvhodnejšie na zabezpečenie zdravého fyzického, sociálneho a psychického vývoja maloletých detí. Po oboznámení sa so Znaleckým posudkom č. 14/2020 znalkyne PhDr. Linda Katona, PhD., odvolací súd konštatuje, že znalkyňa ustanovená vo veci so zreteľom na svoje odborné znalosti a skúsenosti a vykonané psychologické vyšetrenie, prehľadným a logickým zdôvodnením vyložila svoje odborné závery a podklady, z ktorých pri zodpovedaní jej zadaných odborných otázok postupovala. Odvolací súd zdôrazňuje, že závery znaleckého posudku sú presvedčivé v častiach týkajúcich sa odbornej analýzy vzájomných vzťahov medzi rodičmi a maloletým, skúmania osobnostných predpokladov rodičov pre zabezpečenie ďalšej starostlivosti o maloletého, dopadu konfliktov medzi rodičmi na maloletého a aj pokiaľ ide o skúmanie prípadného ovplyvňovania maloletého a v nadväznosti na to i vhodnosti výchovného prostredia pre

maloletého. Pokiaľ otec namietal, že maloletý si na model striedavej osobnej starostlivosti zvykol, opak vyplynul zo znaleckého dokazovania, ako je uvedené v predchádzajúcom odseku. Napokon zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo kladné zistenie, že vzťah otca a maloletého je obojstranne pozitívny, i keď otcom navrhovaná striedavá osobná starostlivosť nie je vhodným modelom riešenie situácie v rodine s akcentom na potrebu stálosti výchovného prostredia maloletého pre zabezpečenie jeho zdravého emocionálneho vývoja. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nemal pochybnosti o správnosti záverov znaleckého dokazovania. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak v súdnom spore považoval za jeden z ťažiskových dôkazných prostriedkov práve Znalecký posudok č. 14/2020 znalkyne PhDr. Linda Katona, PhD., ktorý nasvedčoval požiadavke matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti so širšou úpravou styku pre otca.

29. Žiada sa zdôrazniť, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky nezaložil iba a len na záveroch znaleckého dokazovania, keď závery znaleckého dokazovania sú akceptovateľné aj v kontexte ďalších vykonaných dôkazov, najmä výsluchov účastníkov a znalkyne v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie náležite zobral do úvahy aj pranie maloletého tráviť viac času v domácnosti matky. Nemožno tiež opomenúť fakt, že u otca boli v rámci psychodiagnostického vyšetrenia zistené výrazne negatívne osobnostné charakteristiky, čo by v budúcnosti mohlo ovplyvňovať postoj maloletého k matke nepriaznivým smerom, keď dokonca otec v minulosti už svojim konaním (vytrhnutie maloletého z bezpečného a stabilného prostredia, prerušenie pravidelného kontaktu s matkou) spôsobil závažný zásah do psychického prežívania maloletého.

30. Odvolací súd sa priklonil k rešpektovaniu prvoradého záujmu maloletého a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky za správne. Naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody v otázke osobnej starostlivosti o maloletého.

31. Súd prvej inštancie dôvodne na čas po rozvode upravil aj zastupovanie maloletého a spravovanie majetku maloletého v bežných veciach, k čomu určil obidvoch rodičov. Zásadne totiž platí, že obaja rodičia majú rovnaké práva a povinnosti vrátane zastupovania a správy majetku maloletého dieťaťa, okrem prípadov, keď jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, prípadne mu bol výkon rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo a nebol zistený žiaden dôvod odkloniť sa od takejto úpravy.

32. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

33. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

34. Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov matky a otca s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletého, odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené otcovi súdom prvej inštancie zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca, ako i odôvodneným potrebám maloletého. Pri rozhodovaní o výške výživného pre maloletého súd prvej inštancie vychádzal z dokladov predložených otcom o výške jeho priemerného čistého mesačného príjmu, pričom priemerný čistý mesačný príjem predstavoval u otca sumu 789,98 eur a matka bola nezamestnaná a bez príjmu. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal maloletý štyri roky, materskú školu nenavštevoval, bol v domácej starostlivosti rodičov. Rodičia okrem maloletého nemali inú vyživovaciu povinnosť. Čo sa týka primeranosti výšky výživného odvolací súd sa zhodol so závermi súdu prvej inštancie, že primeraným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletého

dieťaťa ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca zodpovedá určenie výživného pre maloletého v sume 150 eur mesačne. Odôvodnenosť tejto výšky výživného súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v preskúvanom rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje bez potreby ich opakovať. Rovnako náležitým bolo i zistenie pravidelných mesačných výdavkov maloletého a rodičov, ktoré správne ustálil súd prvej inštancie vychádzajúc najmä z výpovede rodičov a z predložených listinných dôkazov, pričom i odvolací súd považuje (súdom prvej inštancie zistené a podrobne v preskúvanom rozsudku rozpísané) výdavky maloletého za primerané jeho veku a potrebám a v tomto smere opäť odkazuje na obsah preskúvaného rozsudku.

35. Odvolací súd na základe preskúmania rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného nezistil okolnosti, ktoré by viedli k záveru o nesprávnom rozhodnutí o určení sumy výživného vo výške 150 eur mesačne pre maloletého. Vykonaným dokazovaním, ako vyplýva z odôvodnenia preskúvaného rozhodnutia, bolo rozhodne preukázané, že na strane otca ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletému, sú dané dostatočné majetkové pomery pre to, aby boli potreby maloletého pokryté výživným z jej strany i zo strany otca, berúc do úvahy i vyššiu mieru osobnej starostlivosti matky v budúcnosti o maloletého a berúc do úvahy zásadu, že životná úroveň detí a rodičom má byť rovnaká a vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je prvoradá.

36. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletého dieťaťa, ktoré je v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie je schopné samo sa živiť. Odvolací súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutočnosti, tiež prihliadol na okolnosť, že životná úroveň detí je odrazom životnej úrovne ich rodičov a dospel k záveru, že súd prvej inštancie rešpektujúc zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu tejto vyživovacej povinnosti, určil vyživovaciu povinnosť matky na maloletého správne. Súdom prvej inštancie určené výživné na maloletého je vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, aktuálne životné náklady a tendenciu zvyšovania jeho životných nákladov v budúcnosti primerané.

37. Podľa § 25 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode (odsek 1). Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť (odsek 2).

38. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj a nie na subjektívne predstavy rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku zhodne so závermi svojej skoršej rozhodovacej praxe v obdobných veciach považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na dieťa a tiež na čo najširšie rozhodovanie o otázkach z tohto pohľadu významných. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva (práve o prípad rodičov, ktorí manželmi sú a rozvádzajú sa ide v prejednávanej veci), alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo boli či ešte sú, ale spolu nežijú. Vo všetkých vyššie zmienených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa (bez ohľadu na to, či tento bol vždy existujúcim stavom, alebo naopak nastal až ako dôsledok krízy v partnerskom vzťahu), ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť a teda i spoločný výkon tohto konkrétneho rodičovského práva a súčasne i povinnosti. V prípade trvania stavu zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiadúce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť jeho vývin. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Takto to potom musí / má byť bez zreteľa na kvalitu vzájomného vzťahu oboch rodičov dieťaťa, či prípadné nadviazanie nimi nových partnerských vzťahov, alebo dokonca i formalizovanie takýchto nových vzťahov, či niektorého z nich - uzavretím manželstva, či ďalšieho manželstva a tiež bez zreteľa na prípadné osobné antipatie medzi rodičmi a

ich inými príbuznými. Prvoradým je tu totiž záujem dieťaťa a tomu musia ustúpiť i všetky prípadné animozity, a to i v podobe schopnosti rodičov i ďalších osôb na veci prípadne zainteresovaných sa nad svoje spory, či nimi subjektívne vnímané utrpené krivdy povzniesť. Ak potom možnosti rodiča dieťaťa nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, žiaducou je taká úprava, ktorá na jednej strane bude rešpektovať i konkrétne okolnosti prípadu a potreby dieťaťa, na druhej strane však bude schopná eliminovať, či aspoň minimalizovať všetky potenciálne rušivé vplyvy.

39. Pri riadení sa úvahami podanými vyššie potom odvolací súd má za to, že je potrebné potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním aj vo výroku o úprave styku otca s maloletým. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v preskúvanom rozsudku, že v konaní boli preukázané dôvody pre úpravu styku práve v rozsahu určenom súdom prvej inštancie v preskúvanom rozsudku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rodičia majú diametrálne odlišné predstavy o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a diametrálne odlišne popisujú vzťahy v rodine a ich vzájomnú komunikáciu a akákoľvek dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému medzi nimi nie je možná, keďže otec v odvolaní zotrval na požiadavke zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Preto správne súd prvej inštancie prihliadol na závery znaleckého dokazovania a výsluch účastníkov konania o nutnosti úzkeho kontaktu otca s maloletým do budúcnosti. Otec má k maloletému citovo bohatý a stabilný vzťah, rovnako maloletý má k otcovi pozitívny citový vzťah motivovaný čistou detskou láskou. Konflikt medzi rodičmi prežíva maloletý ťažko s negatívnymi prejavmi na jeho psychickom prežívaní. Súdom prvej inštancie upravený rozsah styku umožní otcovi utužovať vzťah s maloletým, korigovať vnímanie a prežívanie maloletého vo vzťahu k nemu a prehľbovať nepochybne existujúce citové väzby medzi nimi. Bez pochybností aj otec má právo plnohodnotne tráviť s maloletým čas počas pracovného týždňa, aj počas víkendov. Odvolací súd sa s stotožňuje s úpravou styku upravenou preskúvaným rozsudkom súdom prvej inštancie, ktorá úprava styku vychádza z doterajších pomerov na strane účastníkov konania, rešpektuje režim maloletého, jeho vek a návyky a je z hľadiska záujmu maloletého a úspešnej realizácie styku s maloletým vyhovujúca.

40. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súdom prvej inštancie upravený styk s maloletým sleduje legitímny cieľ, ktorým je udržiavanie vzťahov maloletého s otcom, keďže sa jedná o pomerne rozsiahlu úpravu styku umožňujúcu otcovi tráviť čas s maloletým každý párný týždeň utorok a štvrtok popoludní a každý párný týždeň od piatka do nedele i s prespaním, počas vianočných a veľkonočných sviatkov, počas letných prázdnin. Súd prvej inštancie ním určeným rozsahom úpravy styku s maloletým dosiahol čo najoptimálnejšie a najzmiernivejšie usporiadanie výkonu rodičovských práv vymedzením rozsahu, intenzity stretnutí otca s maloletým a zvolený model stretávania sa otca s maloletým jej nepochybne umožňuje naďalej prehľbovať vzájomný vzťah otca a dieťaťa.

41. Takto upravený styk je potrebné považovať za dočasný a je možné ho zmeniť, ak sa zmenia pomery, či už dohodou rodičov, ktorá má prednosť pred rozhodnutím súdu alebo ktorýkoľvek z rodičov môže požiadať o zmenu úpravy styku príslušný súd. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičia by mali pri výchove maloletého dieťaťa kooperovať, v záujme maloletého zlepšiť komunikáciu a vzájomné vzťahy. Preto je potom dôležité, aby rodičia eliminovali napätie a konflikty pri vzájomných stretnutiach a docielili uskutočnenie styku v pokojnej atmosfére. Podľa názoru odvolacieho súdu je nepochybne v záujme maloletého, aby sa otec tiež podieľal na jeho výchove a na starostlivosti o neho, keďže maloleté dieťa potrebuje k zdravému a harmonickému vývoju starostlivosť a lásku oboch rodičov.

42. I keď je možné akokoľvek chápať postoj rodiča, ktorý nebol v konaní úspešný, nezostáva než konštatovať, že v týchto prípadoch je predovšetkým vecou rodičov, aby po vzájomnej dohode umožnili maloletému dieťaťu čo najširší kontakt s oboma rodičmi, pretože žiadny súd nemôže svojím všeobecným výkonom zabezpečiť bezproblémové fungovanie vzájomných rodinných vzťahov. Vývoju maloletého dieťaťa predovšetkým nijako neprosieva dlhý spor rodičov, navyše sprevádzaný nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania a opakovaných pohovorov maloletého dieťaťa s psychológom, do ktorého je maloleté dieťa nesporne zatiahnuté a ktorý fakticky ani nemôže byť uspokojivo vyriešený orgánmi štátu.

43. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry tak

národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

44. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch vo veci samej o osobnej starostlivosti, o zastupovaní a správe majetku, o výživnom, o styku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu ich vecnej správnosti potvrdil.

45. Napokon predmetom prieskumu zostal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o uložení povinnosti matke zaplatiť tamojšiemu súdu na trovách štátu sumu 426,96 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie v rozsudku napadnutom odvolaním vo výroku o uložení povinnosti matke zaplatiť štátu trovy konania konštatoval, že matka je povinná nahradiť štátu sumu 426,96 eur, ktorú za ňu štát vyplatil znalkyni za znalecké dokazovanie, keďže nebola zaviazaná k zaplateniu preddavku na znalecké dokazovanie. So záverom súdu prvej inštancie o uložení povinnosti matke zaplatiť štátu trovy konania matka nesúhlasila a v odvolaní poukazovala na to, že od podania návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov sa jej majetkové pomery nezmenili, ku dňu podania odvolania je nezamestnaná a odkázaná na pomoc svojich rodičov, ktoréú skutočnosti odôvodňujú aplikáciu moderačného práva súdu na úpravu neprimeranosti a prílišnej tvrdosti zákona.

46. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

47. Vo vzťahu k náhrade trov konania štátu matka v odvolaní poukazovala na existenciu trvajúcich predpokladov jej oslobodenia od súdnych poplatkov, nakoľko je pri svojich každodenných nákladoch a nákladoch na maloletého odkázaná na pomoc jej rodičov. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že v čase jeho vydania bola matka nezamestnaná, bez akéhokoľvek príjmu, odkázaná na finančnú pomoc rodičov.

48. Aplikácia ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku pre nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa treba prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie uvedeného ustanovenia sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod.. Nepriznať hoci len čiastočne náhradu trov konania účastníkovi, ktorému na ňu vznikol nárok, možno len za predpokladu, že v konkrétnej veci možno od takéhoto účastníka spravodlivo požadovať, aby (hoci len čiastočne) si sám hradil jemu vzniknuté trovy konania a to práve z konkrétne uvedených a existujúcich dôvodov hodných osobitného zreteľa. Je preto potrebné, aby skutkové okolnosti, v ktorých sa vidí naplnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania, boli preukázané, a to zo všetkých aspektov, ktoré sú podľa ustálenej praxe všeobecných súdov relevantné.

49. V danom prípade súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu sa vôbec nevysporiadal s majetkovými pomermi matky majúcimi podstatný vplyv na jej uložení povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu. K aplikácii ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku dochádza nepochybne aj z aspektov sociálnych, na ktoré matka poukazovala v odvolaní. Sociálna situácia matky

popísaná v rozsudku súdu prvej inštancie i v odvolaní matky je podľa názoru odvolacieho súdu tak závažná, že predstavuje jednoznačne dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania štátu voči matke, ktorá v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie bola samoživiteľkou, podieľala sa spolu s otcom na zabezpečovaní starostlivosti o maloleté dieťa, bola vedená ako uchádzač o zamestnanie bez stabilného príjmu. Odvolacie námietky matky sú tak opodstatnené.

50. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o uložení povinnosti matke zaplatiť štátu trovy konania zmenil, keďže nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie a rozhodol v súlade s ustanovením § 257 Civilného sporového poriadku tak, že štátu nepriznal voči matke náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie vo výške 426,96 eur.

51. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

52. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).